

Svensk Scenkonst i framtiden

Visions- och strategidokument

Stämman 2016 i Örebro

1. Inledning

Svensk Scenkonst antog 2006 ett visionsprogram som stakade ut vägen för en fortsatt stark och specialiserad arbetsgivarorganisation, med ett ökat fokus på branschfrågor. Det har tjänat Svensk Scenkonsts utveckling väl. Den omfattande omvärldsanalysen som gjorts under 2014 och 2015 har bekräftat att den vision som tecknades för tio år sedan till stora delar fortfarande är relevant, men samhällsutvecklingen ställer nya krav på tydliga mål och strategier för Svensk Scenkonst som organisation.

Med styrelsen som styrgrupp har arbetet genomförts med medlemmar, närliggande branscher, motparter och andra aktörer. Medlemmarnas erfarenheter, nuvarande situation och behov för framtiden har varit i fokus. En viktig del av arbetet har därför varit att identifiera branschens framtida utmaningar och möjligheter (kapitel 4). Det är en nödvändig förutsättning för att medlemmarna fortsatt ska kunna erbjuda professionell scenkonst till alla i hela landet. Svensk Scenkonsts roll som bransch- och arbetsgivarorganisation är att utgöra ett kraftfullt stöd för att hantera dessa utmaningar.

Svensk Scenkonst och dess medlemmar vet att scenkonst med dess bärande traditioner i olika former tillför värden till människors liv och bidrar till samhällets utveckling. Förmågan att lyfta blicken är avgörande för en verksamhets utveckling. I en föränderlig omvärld står visionen då för det större perspektivet och kan ibland ange hur världen både borde förändras och förbättras. Med en ny vision tar vi höjd tillsammans.

2. Svensk Scenkonsts historia

Svensk Scenkonst är en bransch- och arbetsgivarorganisation som sedan 1940-talet företräder offentligt och privat finansierade teatrar och musikteatrar (operahus). Under 1960-talet tillkom symfoniorkestrar och senare även länsmusiken. Under 1980-talet ingick Svenska Filminstitutet, Filmproducentföreningen och vissa bolag inom mediesektorn. Under perioden 1968 till 1984 ingick Svensk Scenkonst (dåvarande Teatrarnas Riksförbund) i föregångaren till Svenskt Näringsliv (dåvarande Svenska Arbetsgivarföreningen, SAF) och samförhandlade med Handels och tjänsteföretagens arbetsgivarorganisation (HAO). Sedan utträdet ur SAF 1984 har Svensk Scenkonst varit en helt självständig organisation, men samverkar sedan 2012 med fem andra fristående arbetsgivarorganisationer särskilt kring avtalsrörelser och utbildningar.

3. Svensk Scenkonsts nuläge

Antalet medlemmar uppgår i början av 2016 till 107, ett antal som legat relativt fast sedan 1990-talet. Svensk Scenkonsts kollektivavtal tillämpas dock av betydligt fler arbetsgivare, särskilt genom hängavtal direkt med den fackliga motparten Teaterförbundet/för scen och film. Svensk Scenkonst verkar för ett ansvarsfullt och professionellt arbetsgivarskap – medlemmarna erbjuder kollektivavtalsenliga löner, en god arbetsmiljö, kompetensutveckling, sociala försäkringar och arbete i en spännande sektor.

Svensk Scenkonst är en väletablerad organisation i branschen och uppfattas som en stark aktör med stor kunskap. Organisationen företräder den professionella

scenkonsten som spelar en betydande roll för människor i hela landet. Våra medlemmar förväntas också ta en allt större, ökande samhällelig roll. Medlemsföretagen bidrar genom sina verksamheter till att skapa arbetstillfällen och ger människor möjlighet att ta del av högklassig kultur, en förutsättning för vårt demokratiska samhälle och regioners utveckling. Tillsammans omsätter medlemmarna drygt 5 miljarder och sysselsätter närmare 6000 helårsanställda och ett ökande antal uppdragstagare.

Svensk Scenkonst ger idag service till sina medlemmar i bransch- och arbetsgivarfrågor som består av:

- Kollektivavtal/Upphovsrättsliga avtal
- Rådgivning, förhandlingsstöd, utbildning i arbetsrätt och upphovsrätt
- Stöd i domstolsprocesser
- Omvärldsbevakning/branschpåverkan
- Ledarutveckling
- Nationella och internationella nätverk

4. Framtidens utmaningar och möjligheter

För att kunna identifiera Svensk Scenkonsts framtida vision och strategier har arbetet med en omvärldsanalys haft en stor betydelse. Sedan det förra visionsarbetet har samhället genomgått förändringar som påverkar scenkonstbranschens förutsättningar i hela landet. Med hjälp av medlemmarna har de viktigaste utmaningarna och möjligheterna identifierats och sammanfattats.

Urholkade offentliga anslag

Synen på offentligt finansierad välfärd har ändrats och diskuteras allt oftare i takt med att allt fler av Sveriges kommuners ekonomi försvagas. Generellt sett är för Svensk Scenkonsts medlemmars del statens minskande ansvar och anslag den största utmaningen. En långsiktig stabil finansiering för medlemsorganisationerna är avgörande för hur framgångsrikt uppdragen från ägarna kan genomföras. Svensk Scenkonst ska verka för ökad medvetenhet bland relevanta beslutsfattare och ägare om vilka förutsättningar som då behöver uppfyllas.

Ökat regionalt fokus utan motsvarande statligt ekonomiskt stöd

Kultursamverkansmodellen där staten och regionerna samverkar kring inriktningen av den nationella kulturpolitiken påverkar scenkonstinstitutionerna. De senaste åren har regionerna tagit ett allt större ansvar för finansieringen av scenkonstinstitutionerna. För att institutionerna ska kunna fortsätta att bidra till uppfyllande av de nationella kulturpolitiska målen, och även i framtiden fortsatt vara de viktiga infrastrukturella nav med scenkonst av högsta kvalitet som de är idag, menar Svensk Scenkonst att staten måste ta sitt ansvar för att värna helheten, i hela landet. Det innebär att Svensk Scenkonst måste fortsätta och intensifiera dialogen med beslutsfattare på regional och lokal nivå, för att kunna påverka den politiska utvecklingen i hela landet. En ytterligare viktig extern faktor att beakta är det förslag om att ersätta dagens 21 län med sex storregioner som regeringen presenterade under våren 2016. Det lär ge anledning till en ny översyn av kultursamverkansmodellen.

Nya organisationsformer

En annan trend i branschen är sammanslagningar av flera institutioner till ett företag och en organisation. Orsakerna bakom kan vara politiska och/eller ekonomiska, ibland med syftet att uppnå samverkans effekter. Effekterna av kultursamverkansmodellen blir allt tydligare och i framtiden kan större förändringar inte uteslutas av en ny regionindelning av Sverige.

Från arbetstagare till uppdragstagare. Minskad andel anställda i branschen

På senare tid har antalet uppdragstagare inom scenkonstbranschen ökat. Teaterförbundet/för scen och film har en särskild avdelning för egenföretagare och agerar också mellanhand vid uppdrag genom att bland annat erbjuda faktureringshjälp. Ett alternativ som tillämpas i utökad omfattning, är att kontraktera teknikbolag. På så sätt har man alltid garanterat toppmodern teknik och kunnig personal. I kölvattnet på denna utveckling har också nya bolag som exempelvis SMart.Se skapats, en lösning mellan att vara anställd och egenföretagare. Det ger än mer anledning att föra ett samtal om verksamhetsnära avtal.

En annan fråga är i vilken omfattning våra scenkonsthus kommer att omvandlas från institution med många tillsvidareanställda eller på flerårskontrakt, till inköpare av produktioner som skapats på annat håll. Privatteatrarna arbetar utifrån en mellanlösning där man under en begränsad period samlar ett konstnärligt team som både repeterar och spelar en längre spelperiod på en och samma teater.

Digitalisering

Ökande krav på tillgängliggörande av offentligt finansierad scenkonst till fler, samt verksamheternas vilja att med tillgänglig teknik utveckla scenkonsten och dess spridning, gör det angeläget för Svensk Scenkonst att ha ett aktivt deltagande i debatten om digitaliseringens möjligheter och samtal med berörda parter. Detta görs primärt via förstärkning av vårt medlemsstöd i upphovsrättsliga frågor. Utveckling av våra upphovsrättsliga avtal ligger i fokus.

Internationalisering

Scenkonstens internationalisering ger kulturutbyte mellan människor i hela världen. Det internationella samarbetet får en allt större betydelse för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Det utvecklar konstarna, regional utveckling och kraft till demokratiutveckling i länder där man har kulturbistånd. Samarbete över gränser ger en ökad förståelse för människors olikheter och gör scenkonsten angelägen för fler. EU:s inre marknad har inte förbättrat förutsättningarna tillräckligt. Departement och myndigheter i EU måste samverka mer för att underlätta konstnärligt utbyte.

Mångfald – en jämlik tillgång till scenkonsten

Offentligt finansierade verksamheter verkar i en omvärld i stark förändring. Den fria konsten och det fria ordet ifrågasätts inom flera stater inom EU. Världen befinner sig mitt i en extrem flyktingsituation. För att kunna se hur våra institutioner på ett klokt sätt ska förhålla sig till dessa förändringar behöver vi fortsätta bedriva ett aktivt arbete med jämlikhets- och tillgänglighetsfrågor där Svensk Scenkonst och dess medlemmar ska ligga i framkant. Ett fungerande jämlikhetsarbete bygger på ett gott ledarskap, kompetent personal vid scenkonstinstitutionerna och ett samhälle som uppmuntrar och främjar ett brett deltagande i konst- och kulturlivet. Fortsatt prioritet gäller avseende närmare samarbeten med utbildningsinstitutionerna för en breddad rekrytering till våra institutioner.

Ledarskap

Rätt kompetens hos personal och chefer är avgörande för en fortsatt livskraftig scenkonst i hela landet. Att ständigt utveckla branschens samlade kompetens är en förutsättning för såväl konstnärlig utveckling som för utveckling av den egna verksamheten. Svensk Scenkonst har som mål att ständigt utveckla insatser för att främja kvalificerat chefskap. Svensk Scenkonst arbetar vidare med de konstnärliga högskolorna, både för att undersöka möjligheter till kompetensutveckling inom högskolans ansvar och för att se över möjligheten till påverkansarbete vad gäller relationen till vilka som utbildas och branschens behov.

5. Mål och strategier

Mål för organisationen Svensk Scenkonst

Styrelsens bedömning är att de utmaningar och möjligheter som konstateras ovan (kapitel 4) har varit möjliga att möta med Svensk Scenkonsts nuvarande verksamhetsinriktning och organisation. För att som organisation behålla en framgångsrik och självständig position krävs dock en ständig kvalitetssäkring och utveckling av verksamheten i linje med medlemmarnas behov och omvärldens förändringar. Svensk Scenkonst stärker kompetensen genom att rekrytera rätt och utveckla arbetsprocesser rörande branschfrågor. Våra kollektivavtal behöver utvecklas för att möta medlemmarnas nuvarande och framtida behov. Avtalen ska också möjliggöra rekrytering av nya medlemmar till Svensk Scenkonst. Detta kräver anställningsformer som passar för konstnärlig verksamhet, arbetstidsregler som utgår från publikens efterfrågan och upphovsrättsregleringar som banar väg för ökad tillgänglighet.

Målsättningen är att befästa och stärka Svensk Scenkonsts position som bransch- och arbetsgivarorganisation. Vi ska fortsatt uppfattas av politiker och beslutsfattare som en aktör med unik kompetens i frågor som rör scenkonsten.

Strategier för Svensk Scenkonst som organisation

Följande strategier har formulerats för att uppnå målet med att befästa och stärka Svensk Scenkonsts position som bransch- och arbetsgivarorganisation:

- a) Aktiv rekrytering för att öka medlemsantalet och därmed vår representativitet.
- b) Utveckling och kvalitetssäkring av nuvarande medlemsservice.
- c) Utveckling av befintliga kollektivavtal, och vid behov skapa nya kollektivavtalslösningar.
- d) Fortsatt följa och driva utvecklingen i branschen och samhället.

6. Förslag till nytt tillägg till namnet Svensk Scenkonst

Styrelsens rekommendation till stämman är att ställa sig bakom följande förslag om nytt tillägg till namnet Svensk Scenkonst:

Svensk Scenkonst – bransch- och arbetsgivarorganisation

7. Förslag till ny vision för Svensk Scenkonst

Styrelsens rekommendation till stämman är att ställa sig bakom följande förslag på ny Vision 2016:

Alla ska ha möjlighet att ta del av scenkonst av högsta kvalitet i hela landet.

Svensk Scenkonst ska ha en central plats i samhällsdebatten, och vara den samlande och självklara bransch- och arbetsgivarorganisationen för verksamheter kopplade till professionell scenkonst.

Svensk Scenkonst ska ge medlemmarna optimala förutsättningar att bedriva och utveckla sin konstnärliga verksamhet och samtidigt vara ansvarstagande arbetsgivare.

8. Källor och bilagor

Sammanträden

Svensk Scenkonsts ledningsgruppskonferens om ett nytt visionsprogram, Stockholm, 21-22 oktober 2014

Möte med Pia Areblad, näringslivschef, Ale kommun, omvärldsbevakning, Stockholm, 22 oktober 2014

Möte med Greger Hjelm, organisationskonsult, Rörelse & Utveckling Organisationskonsulter AB, Stockholm, 22 oktober 2014

Svensk Scenkonsts projektgrupp Vision 2016 bildas, Stockholm, 4 november 2014

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 20 januari 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 4 februari 2015

Möte med Ground Floor Production: Erik Gullberg, VD, Stockholm, 4 februari 2015

Workshop med Intercult: Ida Burén, VD och ordförande SMart.Se, tema Mångfald, Stockholm, 10 februari 2015

Workshop med Diversity Group: Ebba Hagander Mir, VD och Sarah Anwar, analytiker, tema Mångfald, Stockholm, 10 februari 2015

Möte med NTO: Morten Gjelten, VD, Åslaug Magnusson, kontorschef, Silje Thingstad, specialrådgivare och Marianne Dyrnes Vallat, specialrådgivare, Stockholm, 13 mars 2015

Svensk Scenkonsts styrelseworkshop, Stockholm, 16-17 mars 2015

Möte med Lumination of Sweden; Tobias Hallgren, VD och Tobias Hagström Ståhl, delägare, Stockholm, 16 mars 2015

Möte med Teaterförbundet/för scen och film: Anna Carlson, ordförande och Jaan Kolk, förbundsdirektör, utifrån Teaterförbundets syn på branschens utveckling, Stockholm, 16 mars 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 1 april 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 27 april 2015

Möte med DreamHack AB: Pontus Rundqvist, projektledare. Tema: Vad är scenkonst idag och vad är scenkonst imorgon. Stockholm, 27 april 2015

Svensk Scenkonsts möte/information till medlemsrepresentanter, Västerås, 6 maj 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 21 maj 2015

Möte med SMartSe: Vanessa Ware, verksamhetsledare och Niklas Hellberg, koordinator, Stockholm, 1 juni 2015

Svensk Scenkonsts styrelseworkshop, Stockholm, 2 juni 2015

Svensk Scenkonsts kanslimöte/ information, 4 juni 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 18 augusti 2015

Svensk Scenkonsts kanslikonferens/reflektioner, 21 augusti 2015

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 29 september 2015

Svensk Scenkonsts styrelseworkshop, Stockholm, 6 oktober 2015

Möte med Klas Wounsch, tf konserthuschef Helsingborg Arena & Scen. Tema verksamhetsutveckling och begreppet kvalitet, 5-6 november 2015

Svensk Scenkonsts medlemsworkshop, Stockholm, 6 november 2015

Länsteaternas höstmöte 2015, Luleå, 12 november 2015

Svensk Scenkonsts styrelsemöte/workshop, Stockholm, 16 december 2015

Möte med tre danska bransch- och arbetsgivarorganisationer, Stockholm, 22 januari 2016

Svensk Scenkonsts projektgruppsmöte, Stockholm, 22 februari 2016

Svensk Scenkonsts styrelsemöte/förslag till "Vision 2016", Stockholm, 17 mars 2016

Svensk Scenkonsts stämma/beslut om "Vision 2016", Örebro, 12 maj 2016

Research och interna underlag

Branschens utveckling: trender och tendenser, 2015

Svensk Scenkonsts motparter, 2015

Svensk Scenkonsts nuvarande och potentiella medlemmar, 2015

Svensk Scenkonsts närliggande arbetsgivarorganisationer, 2015

Svensk Scenkonsts historik och nuläge, 2015

Svensk Scenkonsts medlemmar, service och organisation, 2015

Svensk Scenkonsts organogram, 2015

Svensk Scenkonsts organisationsanalys, 2015

Svensk Scenkonsts positionpaper, 2015

Svensk Scenkonsts SWOT-analys, 2015

Referenslitteratur

Arbetsordning för styrelsen i den ideella föreningen Svensk Scenkonst, Svensk Scenkonst, 2014

Arbetsordning för styrelsen i Svensk Scenkonsts Servicebolag AB, Svensk Scenkonst, 2014

Budgetunderlag 2016-2018, Statens kulturråd, 2016

En utredning av Gävle Konserthus och Gävle Symfoniorkester, David Karlsson, Sture Carlsson och Lotta Lekvall, Nätverkstan kultur, 2015

Från länsmusik till regional musik – utmaningar och behov i det nya samverkanslandskapet, Svensk Scenkonst, 2015

Framtidens stöd. Rapport: En översyn av Stockholms läns landstings kulturstöd, Stockholms läns landsting, 2015

Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2016-2018, Statens kulturråd, 2015

Internationella kulturutbyten inom scenkonsten – ett splittrat konststycke, Svensk Scenkonst, 2015

Kollektiv rättighetsförvaltning på upphovsrättens område. Betänkande av Utredningen om kollektiv rättighetsförvaltning på upphovsrättsområdet, SOU 2015:47, Regeringskansliets förvaltningsavdelning, 2015

Kultur av vem: En undersökning av mångfald i den svenska kultursektorn, Myndigheten för kulturanalys, 2015

Kulturanalys 2015, Myndigheten för kulturanalys, 2015

Kultursamverkansmodellen uppföljning 2014, Statens kulturråd, 2015

Kulturvanor. Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016

Länsmuseernas situation. En konsultrapport från Kontigo på uppdrag av Riksutställningar, 2016

Museerna och mångfalden: En analys av hur den svenska museisektorn kan stödja och ta vara på utvecklingspotentialen i det mångkulturella Sverige, Riksutställningar, 2014

Nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan Ku 2015:2, Kulturskoleutredningens direktiv. Dir. 2015:46, Regeringskansliets förvaltningsavdelning, 2015

Om framtiden – Svensk Scenkonst. Dokumentation av övningar på styrelseinternat, Quattroporte rapport framtagen till Svensk Scenkonst, 10 juni 2013

Pressmeddelande: Svensk Scenkonst kommenterar Statens kulturråds och Riksdagens kulturutskotts respektive uppföljning av kultursamverkansmodellen, 2015

Samhällstrender och kulturvanor: Fem trender som påverkar morgondagens kulturvanor, Myndigheten för kulturanalys, 2015

Stadgar för Svensk Scenkonst, Svensk Scenkonst, 2015

Svensk Scenkonst. 70 år i scenkonstens tjänst, Svensk Scenkonst, 2013

Svensk Scenkonst i framtiden, Visionsprogram antaget av stämman 2006, Svensk Scenkonst, 2006

Statliga kulturutgifter i Regionalt perspektiv, Statens kulturråd, 2015

TR och omvärlden, Svensk Scenkonst, 1992

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2015, Svensk Scenkonst, 2015

Verksamhetsplan 2016-2017, Svensk Scenkonst, 2015

Villkorad existens, politik och konsekvens. En rapport om kultursamverkansmodellen och scenkonstinstitutionerna, Svensk Scenkonst, 2013

Årsredovisning 2015, Myndigheten för Kulturanalys, 2016

Är samverkan modellen? Kulturutskottets uppföljning av Kultursamverkansmodellen, Riksdagens kulturutskott, 2015

Översyn av statens nuvarande insatser inom dansområdet, Statens kulturråd och Konstnärsnämnden, 2015